

[Thorndahl]

lægningsområderne, og det er jo netop ideen med vor nye planlægningslov, at de endelige resultater bør eller skal fremstå som et resultat af et samspil mellem borgere og myndigheder. Ud fra dette overordnede formål kan det naturligvis kun være i alles interesse, at borgernes synspunkter både med hensyn til det formelle og med hensyn til det materielle indhold bliver så slagkraftige som muligt.

Min familie levede i øvrigt af, at jeg var konsulent for et ingeniørfirma, der var en del af en større concern. En dag i 1976 var et par medarbejdere fra concernen på et salgsbesøg i Storstrøms amtskommune. På dette møde meddelte amtsvandinspektør Bent Fenger imidlertid, at man godt kunne spare sig anstrengelserne, for så længe – som han sagde – Thorndahl brugte en del af sin fritid til disse nærdemokratiske aktiviteter, ville concernen overhovedet ikke få opgaver i Storstrøms amtskommune, ligesom han personlig ville gøre alt for, at concernvirksomhederne heller ikke ville få opgaver i nogen af amtets primærkommuner.

Jeg blev derefter øjeblikkelig kaldt ind til direktionen. Firmaet havde ikke noget valg, og jeg havde ikke noget valg, for jeg havde også et hensyn at tage til min kone og mit barn, så jeg måtte ophøre med denne form for legal fritidsbeskæftigelse. Og sådan sker det jo hver dag, nemlig at man ved at tage familien som gidsler terroriserer og truer os til tavshed.

Det er også karakteristisk for sagen – det har været omtalt i dagspressen – at et dagblad, som det også fremgår af bilagsmaterialet til beslutningsforslaget, har kunnet karakterisere den oplysningsvirksomhed, som den daværende finansminister og departementschefen i administrationsdepartementet havde udfoldet, med ordene »løgn« og »vildledning«. Det er ret stærkt udtrykt, og det er en karakteristisk, som jeg hverken som ledende embedsmand eller som minister ville kunne acceptere eller finde mig i, men så vidt jeg er orienteret, har begge måttet gøre det, og det er i sig selv meget betegnende for sagen.

Jeg orienterede ved skrivelse af 29. januar ombudsmanden om beslutningsforslaget. Ombudsmanden har i den anledning fremsendt 2 skrivelser til retsudvalgets formand, og jeg er enig i, sådan som det også fremgår af disse skrivelser, at det til beslutningsforslaget optrykte notat af 31. maj 1978 er centralt.

Dette notat udtrykker det, sagen handler om, sådan sagt lidt mere direkte: anvender en medarbejder sin grundlovssikrede ytringsfrihed, kan man ikke af den grund gennemføre disciplinære foranstaltninger over for den pågældende, men bruger man trylleordet »samarbejdsproblemer«, kan man ad den vej sætte grundlovens § 77 ud af kraft, og det er realitetsindholdet af notatet af 31. maj 1978.

Det er også klart, at det er derfor, det har været så vanskeligt at få det notat frem; notatet er i øvrigt heller ikke journaliseret.

Nu siger ombudsmanden, at han ikke ved, om han har set det notat, men det fremgår jo – det er også dokumenteret – at ombudsmanden under alle omstændigheder har været bekendt med notatet siden 30. januar på grund af min fremsendelse, og man kan så stille sig selv det logiske spørgsmål: hvad har ombudsmanden på den baggrund gjort? Jeg gætter på, at han intet har foretaget sig i den anledning.

Af ombudsmandens skrivelse til retsudvalgets formand fremgår det, at notatet er tilsendt ombudsmanden med skrivelse fra administrationsdepartementet af 30. juli 1980. Det fremgår også, at ombudsmanden i oktober 1979 også har modtaget kopi af notatet af 31. maj 1978. Det forekommer mig derfor at være helt usandsynligt, at ombudsmanden, når det rent faktisk to gange uafhængigt af hinanden bekræftes, at det er oversendt til ombudsmandsinstitutionen, ikke har haft det. Og da det er det centrale i sagen, forekommer det også helt usandsynligt, at ombudsmanden ikke har læst det.

Hvis man ser på de henvendelser, som ombudsmandsinstitutionen har modtaget fra den pågældende forhenværende medarbejder i finansministeriet, så fremgår det jo, at af de mange skrivelser, der er fremsendt til ombudsmanden, er et meget stort antal netop nogle, der drejer sig om disse hemmelige notater i finansministeriet. F. eks. bad EDB-eksperten den 31. marts 1979 ombudsmanden om støtte til at få indsigt i dokumenter, der vedrørte magtfordrejning. Den 2. september meddelte Merkelin ombudsmanden, at finansministeriet havde skjult afslørende dokumenter vedrørende ytringsfrihedskrænkelser, og det uddyber han i skrivelser af 3. september, 4. september og 5. september. Den 14. september 1979 henvender han sig yderligere til ombudsmanden med oplysninger om, at fi-